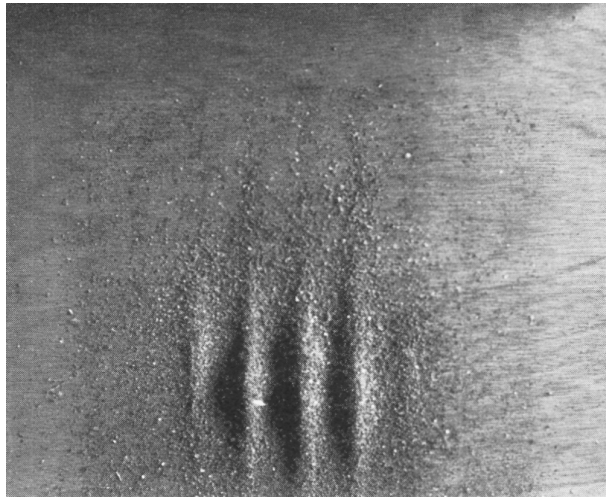

Leren waarnemen op de schuif van de varroabodem

G. Janssens.

De beginnende imker heeft het steeds moeilijk. Hij wil het opperbest doen en oogst meestal tegenslagen. Er worden een massa theorieën op hem afgevuurd en dan nog dikwijls tegenstrijdige. We willen hier helpen en hem niet laten zitten met de vragen en de onzekerheden. In eenvoudige taal brengen we misschien uitkomst.

Om gemakkelijk te werken willen we ons bedienen van een soort standaardmodel waarmee we onze eigen kasten en volken kunnen vergelijken. Ik bedoel daarmee een bijenkast, een bijenvolk dat kan doorgaan voor een doorsnee volk. Het gedraagt zich normaal volgens de verwachtingen van de tijd van het jaar. Voor de beginnende imker is zo een modeltype reeds een pijniging. Inderdaad, pas gestart zijn de eigen volken niet altijd op de sterkte van de doorsnee teeltvolken. Wegens onwetendheid, gebrek aan ervaring en materiaal ontstaan er ook andere toestanden. Het maakt hem alleen maar onzeker zodat hij onmiddellijk in die kast wil kijken

en natrekken wat faalt.

Bedwing u echter, een bijenvolk kan tegen veel.

Uw maandblad predikt rust in de bijenhal terwijl u liever verlangt die kasten te openen.

Volgende vragen kwelen u: "Zijn mijn bijen nog in leven?", "Hebben ze nog een koningin?" en "Is er wel voldoende voorraad?"

Hoe krijgt men zekerheid over deze vragen?

Is het volk nog in leven, de eerste en de gemakkelijkste vraag.

Bij iets zachter weer vliegen de bijen op een zonnige middag.

U was echter op dat moment niet thuis en mist het bewijs.

Toch niet, bij uw thuiskomst vindt u enkele dode bijen voor de kast of eventueel op de vliegplank. Deze dode bijen zijn een normaal teken en getuigen van de vitaliteit van het volk.

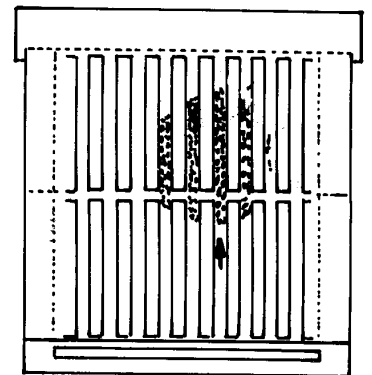
Even tegen de kast tikken en de bijen antwoorden met een kort gezoem. Moet je niet elke dag doen, maar het is een goed controlemiddel. Is de koningin aanwezig? We krijgen bevestiging wanneer de volken antwoorden met een kort gezoem na

een tik tegen de kast. 's Morgens loopt er condenswater uit de

kast, dan is er geen probleem. Het volk is in deze koude maand reeds in het bezit van een klein broednest. Nu is er een hogere warmtetoestand in de bijentros vereist en tevens een verhoogde stofwisseling.

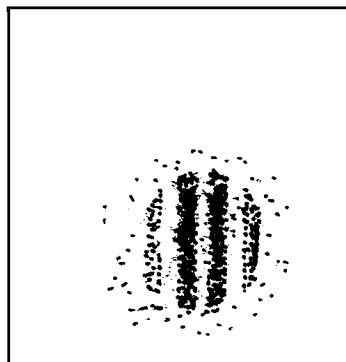
Voldoende voedsel? Ook hier kan met een grote betrouwbaarheid een antwoord worden gevonden.

De kasten zijn natuurlijk met een varroa-bodem uitgerust. Het is een must in de moderne bedrijfsvoering.

Schematisch de kast in vooraanzicht

Aan de hand van de mulregen op de bodemschuif weten we een massa over het volk. Bovenstaande foto toont de toestand op een bodemschuif voor de maand februari.

De interpretatie van de waarnemingen wordt gekoppeld aan de gegevens van volk en kast. Het betreft hier een normaal volk overwinterd op twee rompen. Elke romp bevat 8 ramen (simplex-maat) en naar de buitenzijde telkens een kantraam.

Waarnemingen en interpretaties.

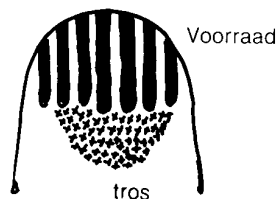
- Het volk zit nog sterk gesloten (= tros), hoofdzakelijk op 5 raten want onder 4 gangen is er mul te vinden.
- Het volk zit tegen de voorwand (= normaal).
- De winterzit is niet perfect centraal maar een weinig naar rechts verschoven.

Is normaal in een kast met een even aantal ramen.

- Het volk heeft geen watergebrek. Er liggen geen suikerkristallen op de schuif.
- Het volk heeft nog een grote voorraad voedsel. Trouwens er zijn rechts 1 en links 2 voorraadramen, onaangeroerd. Ook de rugzijde van de middelste ramen vormen reserves.
- Het volk stijgt nu vlot naar boven om in de bovenbak tot een sterke ontwikkeling te komen. Een volk verbruikt zijn voorraad eerst boven zich. Het ophopen in hoogte van het mul onder vier gangen bevestigt deze beweging.

Vanwaar de zekerheid in het gebeuren?

Vooreerst vertrekken we van wetmatigheden in een bijenvolk en vaste gegevens uit de inwintering. Vandaar steeds notities nemen. Persoonlijk geef ik de volken elk 12 kg suiker (deze natuurlijk opgelost in water). Deze hoeveelheid wordt vlot opgestapeld in 7 à 8 raten. De bijen schuren wetmatig in boven het broednest. Dus het komt hier in de bovenbak terecht die gedegradeerd wordt tot een soort suikerbak. De kantramen of afsluitramen zitten niet in de weg, integendeel ze zorgen voor een goede locatie en een vlotte beweging van de tros. In de onderste bak vervangen we het buitenste raam dat neiging heeft te gaan schimmelen in het voorjaar.

Het volk gaat in wintertros op de plaats waar het laatste broed uitloopt.

Onthouden een volk dat kansrijk overwintert op lege cellen, juist onder de voedselvoorraad. Ze blijven contact houden met de voedselkoepel, we spreken hier van een spanningsveld tussen volk en voorraad.

Natuurlijk, in nood gaat een volk wel tros vormen tussen de suikerplaten. Hebben ze een uitweg dan vermijden bijen het.

Een duidelijk voorbeeld is een proef met een kleiner bijenvolk overwinterd in een

half-opgewerkte korf. In de hevige koude werd de korf dikwijls getild om de winterzit te volgen.

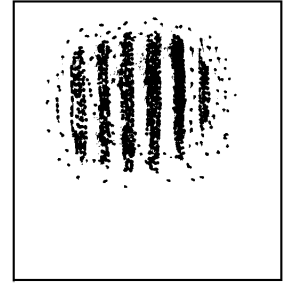
Vanaf de trosvorming in het najaar tot halweg februari hing de tros onderaan de raten.

Vóór de trosvorming zat het volk volledig tussen de raten. Vanaf januari ontstaat in de kast een klein broednest. De trostemperatuur wordt opgevoerd en het voedselverbruik schiet de hoogte in. De tros eet ruim boven zich en schuift omhoog naar de dekplank toe.

Eenmaal tegen de dekplank zit het comfortabel en breidt uit in de breedte.

In maart vinden we mul onder zes gangen.

De aangrenzende voorraadramen zijn dan aangesproken.
Opmerkelijk het volk blijft contact houden met de voorwand.
Nu zit er nog voedsel in de ramen naar de rugzijde toe.
Vinden we echter lange rijen mul die doorlopen tot aan de
achterwand dan hebben de volken honger.
Beste imkers, u ziet de varroabodem is een bijzonder
waardevolle constructie. Het geeft een betere kijk op de volken.
Het wisselen van de bodems om te reinigen wordt overbodig.
Alleen de schuif uittrekken, het mul afschrappen en de zaak is klaar.

Bron: Maandblad V.I.B. 1988